

ИМЯ	ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
Година	2016 г.
Възраст	87
Дата	02.02.2014
Содба	1113, бул. Шипровски гробища № 53, бл. 17
Телефон	02 82 27 00 01; факс: 02 82 070 21 91

Становище

По конкурс за избор на професор по направление 2.2. "История и археология", научна специалност "Документалистика, архивистика, палеография (вкл. историография и източникознание)", научна проблематика "генеалогия и историческа метрология", в конкурс обявен в ДВ № 83/21.10.2016 с единствен кандидат доц. дин Манчо Ангелов Веков
От: проф. дпн Йордан Борисов Табов, назначен за член на Научното жури със заповед № 69 / 29.12.2016 на Директора на Института за исторически изследвания при БАН

I. Общо описание на представените публикации

Централно място в представените от доц. Манчо Веков за конкурса публикации заема монографията „Българската генеалогия в годините на прехода (1990-2015). Историографски и наукометрични аспекти“. В нея авторът поставя на вниманието на специалистите и читателите сведения за мястото на т.н. „помощни исторически дисциплини“ (ПИД) в съвременната наука, за развитието на генеалогията до съвременното ѝ състояние, за връзките ѝ с други ПИД, за връзките ѝ с генетиката; представя количествен (наукометричен) анализ на съвременната българска генеалогия, на сп. „Родознание/Genealogia“, съдържателен анализ на автори и произведения от областта на родознанието и краезнанието; Научно-приложен диалог с помощните исторически науки

В подкрепа на мнението на доц. Манчо Веков за необходимостта от „научно-приложен диалог с помощните исторически науки“ ще направя кратки бележки за две промени, станали в световната наука през последните 3-4 десетилетия: размиването на границите между отделните науки и бурното развитие на компютърните технологии.

Във връзка с първата ще отбележа, че вече голяма част от решаваните проблеми са от „смесен“, интердисциплинарен характер, и върху тях работят колективи, в които има тесни специалисти от различни области. Случаите, в които Нобелова награда по химия получава физик и обратно, аналогично за биология, медицина и др., се възприемат като нещо нормално.

Във връзка с втората може да се каже, че компютърните технологии промениха много неща в заобикалящия ни свят. В частност те дават възможност за „дигитално“ представяне на огромна по обем информация, в това число и научна, включително и историческа. Това отваря възможности за невъзможни доскоро анализи на обемна информация – количествени, сравнителни, класификационни и др. Според мен това ще засили доста напрежението в „основния“ исторически раздел – политическата история, която е била и сега е освен всичко друго и инструмент на политиката.

Това според мен налага ПИД да подпомагат българската „политическа история“, като разширяват и засилват интердисциплинарния подход в много от третираните исторически проблеми.

В това отношение и монографията на доц. Манчо Веков, и другата му научна дейност са съществена крачка напред в правилна посока.

Количественият анализ на съвременната българска генеалогия и на сп. „Родознание/Genealogia“ са в унисон с отбелязаните от мен по-горе тенденции за интердисциплинарен подход и интердисциплинарни методи към информацията – в дадения случай графично – чрез графики – визуализиране на количествените данни и улесняване на логиката, която води до съответните изводи и заключения. Тук ще отправя конкретна техническа критика: мащабът на ординатната ос (по вертикалата) на някои графики (стр. 120, 221 и др.) е неподходящ, в резултат на което те са „прекалено ниски“ (близки до хоризонтална права) и не представят убедително сравнение на числовите данни.

Списъкът на публикациите в сп. „Родознание/Genealogia“ дава възможност читателите да си съставят впечатление за темите (по заглавия) на съдържанието на списанието.

По-нататък в монографията са представени анализи на генеалогични, родоведски и краеведски публикации, групирани по отделни автори. Специално искам да отбележа няколко, които ми направиха добро впечатление: на М. Христова, трите книги на Т. Пеев за Асеновградския край, монографията на Й. Гешева за фамилията на графовете Пеячевич, изследванията на Л. Шмидт за Дяковия род и въобще за населението на Източна Тракия, на М. Николова, на Т. Николова.

Откроява се и подробният анализ на публикации на Ат. Пеев за Добруджа, с емоционално въздействащия разказ на американския лейтенант Джон Макландън за подвига на добруджанеца Д. Списаревски.

В монографията на доц. Манчо Веков са засегнати проблеми и публикации от областта на ономастиката и топонимията (представен е кратък анализ на публикация на Д. Чешмеджиев за гроба на патриарх Евтимий).

С особено удоволствие констатирах и внимание към историческата картография – конкретно към статията на Владимир Балчев „Асеновградският край в старите географски карти от 1450 г. до края на XIX в.“ в сборника „Стенимахос– Станимака–Асеновград. Принос към изучаването на приемствеността и развитието на социално-икономическата и духовна история на града и региона“. Съвременните технологии дадоха възможност за дигитално представяне на огромно количество стари карти, а с това и за достъп на широки кръгове от изследователи към автентична информация за топонимията и историческите реалности в миналото.

Монографията „Българската генеалогия в годините на прехода (1990-2015). Историографски и наукометрични аспекти” се опира на 38 статии, сред които се открояват:

Родознание/*Genealogia* – наукометричен поглед. –
Родознание/Genealogia, 2015, № 3-4, с. 11-38.

Българската генеалогична книжнина – от емоционален към научен подход. - *Родознание/Genealogia*, 2016, № 1-2, 9-35.

Друг фундаментален труд на доц. Веков е монографията „Европейската историческа метрология в България. Историография и изворознание” – под печат.

II. Оценка на хабилитационния труд и другите представени публикации

Хабилитационният труд, представен от доц. Манчо Веков за настоящия конкурс, систематизира и обобщава изследванията, описани в публикациите му. В тях за първи път у нас се прилага наукометричният подход, който дава възможност да се разкрият тенденциите и ръста на публикациите в тази област на знанието. Достъпната информация дава основание да се направи извод, че подобен историографски и наукометричен анализ се прави за първи път в международната генеалогична общност.

Всичко това характеризира доц. дин Манчо Веков като водещ специалист в България в областта на историографските и наукометрични аспекти на генеалогията и като един от авторитетните учени в областта на генеалогията в международен мащаб.

III. Участие и доклади на конференции

За последните три години доц. Манчо Веков е изнесъл доклади на 5 конференции:

- Национална научна конференция на тема „*Легендата като исторически и генеалогичен извор. 2*”. НЧ „Славянска беседа”, София, 24 октомври 2013 г. Тема на доклада: „Исторически извори за генеалогията”

- Национална научна конференция на тема „*Родословие – за нас, за обществото*”. НЧ „Славянска беседа”, София, 20 октомври, 2014. Тема на доклада: „Генеалогия и история на науката”.

- Национална научна конференция на тема „*Родословия – за нас, за обществото. 2*”, София, 19 ноември 2015 г., НЧ „Славянска беседа”. Тема на доклада: „Наукометричен преглед на списание „Родознание/*Genealogia*.”

- Международна научна конференция „Външни миграции в България, XIX-XXI в. Историко-демографски, социално-антропологически и етнокултурни аспекти”. София, Унгарски културен институт, 1 юни 2016 г. Тема на доклада: „Старите мерки по емигрантския път на предците”.

- Национална научна конференция с международно участие на тема „Генеалогията – минало, настояще и бъдеще”. София, НЧ „Славянска беседа”,

18 ноември 2016 г. Тема на доклада: „Редакторите в живота на списание „Родознание/Genealogia“.

IV. Лекционна и преподавателска дейност

През периода 2012-2016 доц. Манчо Веков е изнесъл 12 часа лекции в НЧ „Славянска беседа“ пред изследователи от Българска генеалогична федерация. Научен ръководител е на докторантурата на д-р Чавдар Ветов.

V. Участие в научни проекти

Доц. Манчо Веков участва в два проекта:

- Външни миграции в България, XIX-XXI в. Историко-демографски, социално-антропологически и етнокултурни аспекти (съвместно с Института по история при Унгарската АН).
- Генеалогията в българската историография в годините на прехода. Срок: юни 2015-юни 2018 (индивидуален проект).

VI. Наукометрични показатели

В приложения към документите по конкурса списък са посочени 78 публикации на доц. Манчо Веков, 6 от които са монографии. Не са ми известни цитирания на негови публикации.

VII. Приноси

Намирам за основателни формулираните от доц. Манчо Веков приноси в разглежданата научна тематика, изразени в приложенията към материалите за конкурса документи.

Заклучение

Доц. дин Манчо Ангелов Веков удовлетворява критериите и показателите за заемане на длъжността „професор“ съгласно ЗРАСРБ, неговия Правилник и Правилниците на БАН и на ИИИ за условията и за реда на придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности. Оценката ми за него като кандидат за научното звание професор в обявения конкурс е положителна. Препоръчвам на членовете на уважаемото Жури да изберат доц. дин Манчо Ангелов Веков за академичната длъжност професор по направление 2.2. "История и археология", научна специалност "Документалистика, архивистика, палеография (вкл. историография и източникознание)", научна проблематика "генеалогия и историческа метрология".

София, 05.02.2017 г.

Автор на становището:

проф. дпн Йордан Табов